

Kolik € stojí v Česku dobro?

Ekonomové při hodnocení čtyř let Dostal se mi před nedávnem do rukou mimořádně zajímavý materiál. Zatímco ekonomové mají přirozenou tendenci hodnotit uplynulé čtyři roky vládnutí předchozí nesourodé koalice (socialistů, hnutí Ano a lidovců) a dnešní koalice (kde viditelné lidovce nahrazují neviditelní komunisté) docházejí v „makročíslech“ k poměrně příjemnému zjištění, že si naše hospodářství nevede tak špatně, jak by mohlo. Lecjaká, leejaká data mohou tototato globální konstatování nahlédnout poněkud odlišnou optikou. Jedná se samozřejmě o tzv. neziskový sektor, ony NGO, tak aplaudované jedněmi a proklínané druhými.

Byl to někdejší prezident Havel, kdo nejsilněji vnesl téma tzv. občanské společnosti do veřejného diskurzu. Měl (dosti naivní) představu, že vše, co půjde, bude postupně převáděno z režimu různých pod erár spadajících rozpočtových či příspěvkových organizací ryze do gesce různých spolků a sdružení, které prý na bázi především dobrovolnické, a tedy lépe motivované a finančně nenáročné aktivity převezmou pod svá křídla kdejaké sociální, či dokonce zdravotnické služby, péči o staré i osamělé. V „Splyvalo mu v jeden proud mu splyvalo pěstounství se znakovým tlumočnictvím, paliativní péče se začleňováním Romů do majoritní společnosti- atd.

Všechna tato líbivá slova ovšem vyvolávala už tehdy – v 90. letech – řadu kritiky a oprávněných otázek. Většina uvedených činností potřebuje odbornou, profesionální přípravu. Většina těchto aktivit je v principu finančně velmi náročná. Opravdu nelze namluvit veřejnosti, že spolek nadšenců dokáže za hubičku vést hospic plný lidí vyžadujících neustálou vysoce odbornou lékařskou péči. Dokonce i psí útulek vyžaduje jistou míru odbornosti.

-Na tyto připomínky se nehledělo, a to byl také jeden z možných důvodů, proč profesionální odborná příprava u nás i v celé Evropě tak devaluje (kdo nevěří, nechť si přečte studii Konrada Paula Liessmanna Teorie nevzdělanosti). Lakoničky to svého času glosovali prezident Zeman: máme zástupy kulturních antropologů, ale skoro žádné zámečníky, natož strojní inženýry.

Lakoničky to svého času glosoval i prezident Zeman: Máme zástupy kulturních antropologů, ale skoro žádné zámečníky, natož strojní inženýry.

Z „občanské společnosti“ vzešly „nevládní organizace“

Mezitím sám Havel, už ve svém smutně proslaveném „Rudolfinském“ projevu“ v roce 1997 změnil terminologii. Už tolik nesklouboval pojem občanská společnost. Tento fenomén se mu transformoval v instituci: nevládní organizaci (Non-Government Organisation, NGO).

-Uplynulo dvacet dvadeset let od „Rudolfina“ – a co vidíme? Společnost je prošpikována rozmanitými spolky, z nichž mnohé, to je třeba s úctou a respektem přiznat, dělají skutečně potřebnou práci, kterou by žádný erárem řízený podnik nikdy nevykonal.

-A k ní, dodejme, není vždy nezbytně nutná nějaká specifická odborná dispozice. Stačí někdy jen nadšení, chuť – i odvaha, třeba k boji s erárem, který není vždy podobným (obtěžným, neboť zatěžujícím) aktivitám nakloněn (typicky mě napadá Asociace lesních

Naformátováno: Písmo: Tučné

Naformátováno: Písmo: Tučné

Naformátováno: Písmo: Tučné

Naformátováno: Písmo: Tučné

Naformátováno: Písmo: Tučné

Naformátováno: Písmo: Tučné

Naformátováno: Písmo: Tučné

Naformátováno: Písmo: Tučné

Naformátováno: Písmo: Tučné

Naformátováno: Písmo: Tučné

Naformátováno: Písmo: Tučné

Naformátováno: Písmo: Tučné

materských školek atd.). Smysluplným přínosem jsou jistě i spolky prosvětlující potřebným lidem nějakou obvykle zdravotní či ~~existenční~~~~sociální~~ mizérii (opět příkladem mohou být Loutky v _nemocnici či Múzy dětem).

~~V posledních letech~~~~V poslední době~~ se však jako houby po dešti množí různé NGO, které nejenže nemají ani elementární odborné zázemí, ale především ~~nijakým~~~~žádným~~ způsobem nesměřují k _nějaké humanitární aktivitě a pomoci bližním, jak se kdysi hezky říkalo. Tyto spolky slouží jako převodní páky politických zájmů, sestavují seznamy nepřátel nějakých „jejich“ představ o tom, jak by se měla vyvíjet politika ve státě a na kontinentě (či v _celém světě). Hemží se to různými spolky typu Evropské hodnoty, Europeum, Svobodu médiím atd., které mají jediný úkol: vytvářet předpolí pro nástup politických zájmů a institucí, které je iniciují a obvykle také aspoň zčásti platí. Potíž je skryta totiž v _onom slově „zčásti“. Jak níže uvidíme, tzv. neziskový sektor je přísát k _veřejnému vemeni na všech úrovních, od municipální přes krajskou, ministerskou, celostátní – po evropskou. Platíme si tedy všechny tyto činnosti ze svých daní. Tedy i (a hlavně) ony politické mentory, šířící ve společnosti atmosféru nenávisti, nedůvěry a třídního boje. I ~~kdybychom chtěli~~~~kdybychom chtěli~~ věřit tehdejšímu Havlovi, že si pod pojmem NGO představoval humanitární aktivity, dnešní realita je už namnoze docela jiná. Mimo jiné i díky Havlovi, který byl pro všechny tyto tendence jakýmsi „morálním“ beranidlem.

JAK SE UDRŽITELNĚ ROZVÍJET?

Bud' me konkrétní. Před časem zveřejněný **Podivuhodní kouzelníci**

~~Onen v úvodu zmíněný~~ materiál ~~s názvem~~~~nese název~~ Index ~~udrži~~~~(udržitelného rozvoje občanského sektoru a~~ byl přednesen na tiskové konferenci ~~dne 1. 8. 2017~~ Markem Šedivým, jehož funkce nese název Prezident Asociace veřejně prospěšných organizací ~~–~~ (vidá, i parta „nevládek“ už má svého prezidenta).

-Stojí za to z _onoho materiálu zacitovat. Ale nejprve, a to na první pohled, zaujme logo vetknuté do záhlaví ~~onoho~~~~toho~~ materiálu. Je to logo (tentokrát nikoli nevládní, nýbrž oficiální americké vládní) organizace USAID.:

Tuto organizaci založil ~~prezident~~~~president~~ John F. Kennedy už v _roce 1961, formálně byla odstartována přijetím zákona Foreign Assistance Act z téhož roku. V _její preambuli se říká, že prý „usiluje o podání pomocné ruky lidem v _zámoří, bojujícím za lepší život, za účelem zotavení z _katastrof, či těm, kteří ~~se snaží~~~~nesnaží~~ žít ve svobodné a demokratické zemi“.

–“Tento citát nepřipomínám náhodou. Když si zrekapitulujeme činnosti různých europoidních aktivistů z _NGO, těžko v _jejich aktivitách shledáme cokoli, co by sebe méně korespondovalo s _výše uvedenou preambulí. Naštěstí v _naší zemi nežijeme v extrémní nouzi, nečelíme živelním katastrofám a od listopadu 1989 se též ujist'ujeme, že žijeme ve svobodné a demokratické zemi. Co tedy oni „europoidi“ pohledávají pod počestnou vlajkou USAID? Leda že ~~by~~ ta vlajka či ta celá instituce ~~není~~~~nebyla~~ zas tak počestná a její názor na to, co je svoboda a demokracie, se ~~dá~~~~dal~~ interpretovat různými účelovými způsoby. Co je blíže pravdě, posud' každý sám dle své zkušenosti.

Co lze vyčíst z raportu přes oceán

Následující údaje pocházejí z oné souhrnné zprávy, kterou zdejší „neziskový sektor“ předkládá „zámořským“ demiurgům, a stává se tak součástí reportu „Index udržitelného rozvoje občanského sektoru ve střední a východní Evropě a Eurasii“, který ~~kteřá~~ Americká agentura pro mezinárodní rozvoj (USAID) zpracovává už 20 let s 29 zapojenými státy, ~~kteřé to jsou, lze vidět na přiložené mapě~~. Náhodný jistě není onen časový „sledovací“ interval – 20 let – ani teritorium – výlučně země bývalého „ost-bloku“. Tedy někdejší Sovětský svaz a jeho satelity.

Nuže – co se tedy míní a sleduje pod pojmem prezentovaným panem prezidentem Šedivým jako Index udržitelného rozvoje občanského sektoru (OS)? Čtème: Tento index prý „sleduje celkovou příznivost prostředí pro občanskou společnost se zaměřením na:

- ~~právní prostředí v dané zemi,~~
=
- ~~organizační základnu, jakou mají organizace OS v dané zemi,~~
=
- ~~finanční zajištění,~~
=
- ~~prosazování zájmů organizací OS,~~
=
- ~~škálu služeb, které organizace OS poskytují,~~
=
- ~~celkovou infrastrukturu sektoru,~~
=

jak jsou organizace OS vnímány širokou veřejností“.

~~Hodnocení v jednotlivých segmentech probíhá. Jak jsou jednotlivé faktory naplňovány, je dobře vidět na škále od 7 do 1, přičemž 1 je nejlepší výsledek a 7 nejhorší.~~

~~Zatímco níže uvedeném grafu. Povšimněte si: zatímco finanční zajištění roste a vzkvétá, veřejný obraz naopak zvolna povážlivě klesá. Proč asi?~~

~~Klikněte pro zvětšení~~

Meziroční srovnání onoho indexu rozvoje NGO (OS) pak sleduje ~~téměř setrvalou~~ křivku.

Opět se nemusíme dlouho ptát, proč je na tom tento trend tak dobře a setrvale udržuje přibližně shodnou hodnotu. Příčiny lze hledat v časové shodě zhruba s obdobím, kdy Česko procházelo závěrečnou fází přístupových jednání pro vstup do EU, a tato NGO agenda, jak známo, patří v EU k nejfrekventovanějším. Tématu se snaživě chopila i Špidlova vláda sociálních demokratů s lidovci a Unii svobody. Špidlovi ~~dělaly dělati~~ našeptávače rozmanité figury pocházející právě z NGO sektoru (~~kupř. Jakub Patočka~~), a Špidlovy extrémně vstřícné názory na tuto sféru jsou obecně známy. Tehdejší protagonisté Unie svobody jsou dnes rovněž protagonisty různých NGO (příkladně Jan Ruml, Hana Marvanová a další). S jen malou dávkou zjednodušení by se dalo dovodit, že už tehdy se pilně starali o svůj budoucí chléb vezdejší.

Srovnání onoho Indexu rozvoje NGO ~~mezi~~ se ~~baltskými státy~~ a zeměmi ~~středovýchodní Evropy~~ ukazuje, že dlouhodobým „premiátem“ je Estonsko, zatímco na

chvostě setrvává Slovinsko, Chorvatsko, Bulharsko a – jak jinak – Maďarsko. Před Zajímavé podívat se výsledky indexu Maďarska: před nástupem Viktora Orbána bylo zhruba na naší úrovni, kdežto poté v očích indexujících hodnotitelů ~~o dost~~ pokleslo na poslední místo. To jistě také nebude náhoda.

KOLIK ZA TO VŠICHNI PLATÍME?

v Kdo a za kolik páchá dobro

A nyní konečně pár věru zajímavých čísel:

V prosinci 2016 (zatím poslední uzavřené statistické období) bylo v České republice registrováno:

- ~~92 878~~ spolků (89 584 v roce 2015)
- ~~26 370~~ pobočných spolků (26 423 v roce 2015)
- ~~2 792~~ obecně prospěšných společností (2 894 v roce 2015)
- ~~686~~ zapsaných ústavů (388 v roce 2015)
- ~~516~~ nadací (505 v roce 2015)
- ~~1 635~~ nadačních fondů (1 518 v roce 2015)
- ~~4 177~~ církevních organizací (4 166 v roce 2015)

Ještě zajímavější informaci najdete v následujícím přehledu. V neziskovém sektoru podle dat ČSÚ (jsou k dispozici ta ~~za rok z r.~~ 2014) bylo možno napočítat celkem 107 243 plných úvazků, což činí 2,12 % podílu na zaměstnanosti ČR (o rok dříve, v roce 2013, to bylo „jen“ 104 830 a v roce 2012 pak 54 220 plných úvazků). Vedle toho v neziskovém sektoru působí tzv. dobrovolníci, a to v počtu představujícím v roce 2014 celkem 26 414 plných úvazků, (v roce 2013 to bylo 25 307 plných úvazků).

A to nejlepší nakonec: v jaké výši a z jakých zdrojů je realizováno finanční zajištění činnosti NGO?

Z veřejných zdrojů v roce ~~2016~~2015 celkem přitekly dotace ve výši skoro 18 ~~výši 16,48~~ miliard korun (rok předtím to bylo 16,48 Kč (o téměř 3 miliardy korun ~~a Kč více než~~ v roce 2015 „jen“ nějakých 14 miliard korun2014), a to v této struktuře:

- ~~10,87~~ miliard korun ~~9,77~~ miliard Kč ze státního rozpočtu,
- ~~2,84~~ miliard korun ~~3~~ miliard Kč z krajských rozpočtů a rozpočtu hlavního města Prahy,
 - 3,95 miliardy korun
- ~~3,7~~ miliard Kč z obecních rozpočtů kromě Prahy,
 - 221
- 737 milionů korunKč ze státních fondů ČR.

K tomu ovšem připočtíme objemné veřejné zakázky, a to přímo od státu (225 milionů korun) či od Prahy a krajů (373 milionů korun).

Od individuálních dárců (mezi nimi ovšem jistě mohou figurovat i jiné nestátní organizace, řekněme takový George Soros, ale to je jistě jen konspirační teorie, že...) dorazilo v roce 2014 celkem 4,854 miliardymiliard Kč (v roce 2013 trochu méně: 4,541 miliardymiliard Kč). Za rok 2016 to však aktuálně vydaná zpráva neuvádí, což je pozoruhodné a opět to navádí k otázce „proč asi“.→

Od firem (nevíme však ale, do jaké míry se nasena výsledcích podílejí polostátní formy typu ČEZ atd.) dorazilo v roce 2014 úhrnem 5,094 miliardy Kč (v roce 2013 jen 4,2 miliardy Kč). Novější údaje pan prezident Šedivý opět nepředkládá.→

Statistika předchozí Šedivého zprávy uvádí rovněž informaci, že neziskovky měly i nějaké vlastní zdroje, neuvádí však jejich výši, tedy podíl na celkovém obratu. Obvykle to prý byl prodej zboží a služeb, a to netržním stylem: ve více než 54 % zdarma a v 17 % za netržní cenu. Ta aktuální na dané téma opět cudně mlčí.

Co je tedy to „neziskové dobro“

K zamyšlení je přehled toho, čím se občanský sektor mj. zabýval (opět citováno podle Šedivého 2017 – nazývá to „prosazování zájmů“): „Palmovýpalmový olej, aktivistická vystoupení proti prezidentovi, inkluzivní vzdělávání, sociální bydlení, tlumočníci znakového jazyka, mobilní hospice...“ To je věru interesantní tematickátematická směsice, z níž jako sláma z bot čouhají „aktivistická vystoupení proti prezidentovi“. To nepotřebuje komentář.

PROČ NÁS NEMAJÍ RÁDI?

Z výše uvedeného vcelku jasně plyne, pročNení tedy divu, jak se – ke zklamání samotných NGOistů –kazí veřejný obraz jejich aktivit. Podle Centra pro výzkumvýzkumu veřejného mínění, které pravidelně 2x2x ročně zjišťuje důvěru veřejnosti ve vybrané společenské instituce, důvěra v neziskové organizace klesá.

-Prý je za to odpovědný nikoli sám občanský sektor, nýbrž „fakt, že jeho názory na citlivá témata, jako je imigrační politika či inkluzivní vzdělávání, přispěly k negativnímu vnímání sektoru ze strany politiků, vládních úředníků i veřejnosti.

-Přispívá k tomu i fakt, že někteří členové parlamentu a prezident šíří myšlenku, že některé OOS (NGO) užívají veřejných zdrojů k lobbování za vlastní zájmy spíše než k práci pro veřejné blaho.“ Tak pravil Marek Šedivý v roce 2017.

V té poslední zprávě z konce minulého roku už svádí neblahý výsledek vypovídající o tom, že NGO jsou (spolu s tiskem, televizí a církvemi) na nejnižších stupních důvěry ze strany občanů, výlučně na „negativní mediální kauzy jednotlivých neziskovek a zkratkovité spojování s celým neziskovým sektorem“. Tomu se prosím říká alibismus. A lze to chápat v jediném smyslu: je. Kdyby to bylo míněno jako sebekritické slovo do vlastních řad, bylo by namísto zatleskat. Jenomže tak to právě míněno není. Je to obžaloba cynické a nic nechápající většinové společnosti, která si nechce nechat vnutit NGO témata, názory a postoje, neboť se zpravidla raději drží tzv. selského rozumu. Největším podvodem na tuto mlčící většinu je fakt, že všechny ty NGO nesmysly (jak vidno výše) platí ze svých daní.